

No : 2021-013

Tarih : 08.02.2021

Konu : Sosyal Ağ Sağlayıcılarının Temsilci Bulundurmasına İlişkin Düzenleme

Biliyoruz ki artık devir verinin altın sayıldığı dijital bir çağ. Özellikle pandemi ile gelen uzaktan çalışma ile beraber bilgi işlem ve teknolojinin şekli de değişti. Tiktok gibi şirketler uluslararası ilişkilerin bir parçası olurken Zoom gibi şirketlerde pandemi süresince çok fazla değerlendirildi.

Konunun bir boyutu da sosyal medya şirketleri ve devlerin Dünya’da ve politikadaki yeri ve önemi. En son Twitter’ın ABD başkanının hesabını dondurması tam da bunu gösteriyor.

Bu şirketler, çoğunlukla hukuken güvenilir buldukları, verimli çalışabilecekleri ve efektif şekilde vergiye tabi olacakları ülkeleri tercih ediyorlar. Faaliyet gösterdikleri diğer ülke yönetimleri de bir yandan bu sosyal medya şirketlerinin faaliyetlerini kontrol edebilmek bir yandan da bu faaliyetlerden elde edilen gelirleri kavrayıp, bir işyerine atfedilebilen kazanç oluşması suretiyle veya stopaj gibi kaynakta kesinti yöntemleriyle vergilendirebilmek için çalışıyor.

Bu açıdan Türkiye’de geçen sene önemli bir düzenleme yapıldı. 31 Temmuz 2021 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişik Yapılmasına Dair Kanun” ile birlikte 5651 sayılı Kanuna Ek Madde 4 eklenmiştir.

-Bu madde Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılarına yetkili en az bir kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirlemelerini zorunlu kılmıştır.

-Bunun amacı, Kurum, Birlik, adli veya idari makamlarca gönderilebilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi ve kişiler tarafından bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılması ve bu Kanun kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi noktasında yetkili bir muhatabın bulunmasıdır.

-Bu kişinin iletişim bilgileri kolayca görülebilecek ve doğrudan erişilebilecek şekilde sosyal ağ sağlayıcının internet sitesinde gösterilir, bu bilgiler Kuruma da bildirilir. Temsilcinin gerçek kişi olması durumunda Türk vatandaşı olması zorunludur.

Kanun gereği Kurum tarafından, temsilci atanması için günlük erişimi bir milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcılarına bildirimde bulunuldu. Bildirime uyulmaması halinde belirli yaptırımlar gündeme geliyor.

- Otuz gün içinde bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere 10 Milyon TL idari para cezası,
- İdari para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde yükümlülüğü yerine getirmeyenlere 30 Milyon TL idari para cezası verilir.
- İkinci kez verilen para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde yükümlülüğü yerine getirilmemesi halinde ilgili sosyal ağ sağlayıcısına yeni reklam verilmesi yasaklanır, bu kapsamda yeni sözleşme kurulamaz ve buna ilişkin para transferi yapılamaz.

- Reklam yasağı kararının verildiği tarihten itibaren üç ay içinde yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcısının internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması sulh ceza hakimliğine başvurabilir.
- Başvurunun kabulüne ilişkin hâkim kararının uygulamasından itibaren otuz gün içinde söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcısının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması için sulh ceza hakimliğine başvurabilir.

Temsilci belirleme ve bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmesi halinde; idari para cezalarının dörtte biri tahsil edilir, reklam yasağı kaldırılır ve hâkim kararları kendiliğinden hükümsüz kalır.

Söz konusu kanuna uymayan şirketlere daha önce ilk seferde 10 Milyon TL, ikinci seferde 30 Milyon TL olmak üzere toplam 40 Milyon TL idari para cezası verildi. Bu cezalar akabinde VKontakte, Youtube, TikTok, LinkedIn, Dailymotion ve son olarak da Facebook Türkiye'ye temsilci atama kararı aldığı bildirildi.

Bu konuyu bir de vergi mevzuatı açısından inceleyelim.

Vergi Usul Kanunu 156. Maddede işyeri kavramı tanımlanmıştır. Buna göre *“Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; ...şube..., gibi ticari, sınai zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.”*

Gelir Vergisi Kanunu'nun 7. maddesinde dar mükellefiyete tabi olunması bakımından *‘Kazanç veya iradın Türkiye’de elde edilmesi’* kavramına yer vermiştir. *“Dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından kazanç ve iradın Türkiye’de elde edildiği aşağıdaki şartlara göre tayin olunur: 1. Ticari kazançlarda: Kazanç sahibinin Türkiye’de işyerinin olması veya daimî temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla sağlanması”*. Bu hükümden hareketle daimî temsilci bulundurulması dar mükellefiyete tabi olma sonucunu doğuracaktır.

Bu düzenlemenin amacının; yurtdışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılarının eylem ve hukuki işlemlerinin kontrol edilebilmesi, herhangi bir durumda kolayca ulaşılabilecek bir muhatabın bulunabilmesi ve bunun bir düzen dahilinde yapılması olduğu açıktır.

Ancak bir yandan da bu düzenleme vergi hukuku açısından da önem arz etmektedir. Türkiye’de temsilcisi ya da şubesi olmayan bir şirket doğrudan vergi mükellefiyeti (dar mükellef olarak stopaj yoluyla kaynakta kesinti yapılan durumlar hariç) söz konusu olmayacaktır. Geniş kapsamlı kitlelere ulaşan ve bundan büyük gelir elde eden sosyal ağ sağlayıcılarının, faaliyet gösterdikleri Türkiye gibi ülkelerde temsilcileri ya da şubeleri olmadığı için vergi ödememelerinin doğru olup olmadığı uzun zamandır tartışılan bir konudur.

Diğer taraftan, söz konusu vergilendirme hakkının (ve buna dayanak olan “işyeri” veya “daimî temsilci” gibi düzenlemelerin) ülkelerin imzaladığı çifte vergilendirme anlaşmaları (ÇVÖ) ile güvence altına alındığını ve yerel mevzuatta yapılan düzenlemeler ile bu vergi anlaşmaları arasında çelişki olması halinde uluslararası vergi anlaşmalarının geçerli olacağını da dikkate almalıyız.

Bu açıklamalar ışığında, yurtdışında (Türkiye ile ÇVÖ anlaşması olan bir ülkede) yerleşik bir sosyal medya hizmet sağlayıcısının Türkiye’de geçerli mevzuat hükümlerine göre bir “temsilci” ataması durumunda Türkiye’de vergilendirilebilir bir “işyeri” oluşmasında dayanak sağlayacak “daimî temsilci” statüsüne haiz olup olmayacağı ilgili ülkenin Türkiye ile imzaladığı vergi anlaşmasına bakılarak karar

03.02.2021

verilmesi gereken çok teknik bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu konuda yerel vergi otoritelerinin yapacağı yorum ve düzenlemelerin de ileride önemli vergi uyumsuzluk ve davalarına konu edilmesi olasıdır.

Bu konuyla ilgili daha fazla bilgi için uzmanlarımıza başvurabilirsiniz.

Saygılarımızla,

Şaban Küçük & Minel Sabancı

Tax & International Advisory | International Tax & Taxademy